

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРЯКА

Брой 1 • год. ХСIII • 9 януари 2013 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ДА СЕ ВПИШЕМ В ДНЕВНИЯ РЕД НА ОБЩЕСТВОТО

Г-н Премьянов, каква беше 2012 година за СТДБ?

- Аз винаги съм се придържал към оценки, които могат да се характеризират като неудовлетвореност, защото смятам, че винаги има какво да се желае и направи повече от постигнатото. Това важи и за организация като Съюза на тракийските дружества в България, която е създадена от достойни хора, чиито наследници днес са ентузиастични, работещи в цялата страна. Но считам, че организацията има огромен потенциал, който остава нереализиран докрай. Във връзка с казаното отчитам факта, че липсата на финансова обезпеченост е сериозен проблем, затрудняващ и най-добрите каузи, а с този проблем се сблъскваме ежедневно.

През 2012 г. бе направено и невъзможното, за да се използват възможностите на различни програми, съотносими към дейността на СТДБ, за да може да реализираме задачите, залегнали в плана на организацията. Сред тях особено място заемаше стартирането на дейността по проекта енциклопедия „Тракия“, в която документално ще бъдат описани историята, настоящето и съвременните измерения на

Красимир Премьянов

тракийската идея. Това е проект със стратегическо значение, защото веднъж издадена, енциклопедията ще се ползва от поколенията и след нас.

- Но въпреки безпаричието на организацията работата по нея вече започна...

- Да, проведени бяха срещи на обновената редколегия, председателствана от чл. кор. проф. Васил Проданов, директор на Тракийския научен институт, обсъдена бе концепцията и основните параметри на изданието и набелязани етапите на неговата реализация. За да го доведем до благополучен край трябва да осигурим огромен ресурс, което наложи необходимостта да търсим програми за подобни начинания, с чиято помощ ще реализираме проекта. Успяхме да привлечем и специали-

сти от БАН, което ще придаде сериозен научен характер на изданието. Енциклопедията ще бъде завършена за 3 години и когато това стане, ще сме изпълнили дълга си към миналото и една голяма отговорност към настоящето и бъдещето на тракийското движение.

- В годишния план на СТДБ имаше и други интересни идеи. До какво ниво са стигнали те? Например каква е съдбата на планирания музей в Метеха на „Св. Стефан“ в Истанбул?

- Идеята за създаването на музей „Тракия“ в Истанбул беше утвърдена от Върховния комитет и по нея се работи активно. Разработена е концепцията и е дадена за съгласуване с нашите партньори от Българската екзархийска фондация в Истанбул. След като обсъдим мнението на страната домакин, ще може да тръгнем пряко и към реализация на идеята. Надявам се, че до края на тази година, най-късно през първото полугодие на следващата, музеят ще отвори врати.

- И двете идеи, и енциклопедията, и музеят надхвърлят мащаба на една организация като СТДБ и придобиват национално значение. Получавате ли някаква помощ от държава-

та, от някои нейни организации, срещате ли разбиране за вашата дейност?

- Струва ми се, че управляващите страната, не оценяват смисъла и значението на организации като нашата. Нещо повече, мисля, че силно подценяват гражданския сектор въобще, който е изключително важна съставна част на всяко демократично общество. Неразбираеми са мотивите, с които на практика не се зачитат прояви и мероприятия на патриотични и родолюбиви организации като Съюза на тракийските дружества. Политиците не само не засвидетелстват уважение към значими мероприятия, свързани с историята, но като, че ли им липсва и конструктивен подход за решаване на наболели въпроси, които не търпят отлагане. Едно от доказателствата за това, е отношението им към темата за справедливо решаване на тракийския въпрос и обезщетение на тракийските бежанци, тема, която има и своята 100-годишна история. Държа да подчертая, че решаването на въпроса е отговорност на българската държава, отговорност към наследниците на тракийските бежанци, които са загубили по принуда, всичко онова, което поколения наред са градили като материални блага и придобивки. Този въпрос продължава да бъде изключително актуален и ние като организация, се надяваме да му придадем европей-

ТОДОР КОРУЕВ

Съвсем в реда на нещата е в началото на годината да осмислим какво ни очаква в дванадесет месеца напред. Най-малкото, че след няколко дни ще пускате бюлетина с „да“ или с „не“ в първия национален референдум. А и „боят настана, тупкат ли сърцата ни предизборно“, пита известен политически психолог, насочвайки ни към месец юли, когато народът ще реди нов парламент. Пенсионерите пък живеят с очакване на 1 април – дано влезе някоя пара в изтъне-

употребявани понятия като „разорение“ (на акад. Милетич), „обезбългаряване“, „етническо прочистване“ и др., за да разкрият трагизма на първия геноцид на XX век в Европа. Години наред в историята, която учехме ние, а и децата и внуците ни, нямаше и дума за избиването, ограбването и прокуждането на тракийските българи от родните им огнища, пък и „голямата историография“, аджеба да не развалим раята на съседите и достлука си с тях, премълчаваше изстреблението и прогонването на нашите братя и сестри от

Събития с проекция в днешния ден

лия им джоб.

В първите дни разгръщаме календара. Годината е пребогата на кръгли годишнини от славни и печални събития. Ние, тракийците, не можем да останем настрана. Напротив, с много от тях сме съдбовно свързани. Ще припомним най-важните дати: 3 март - 135 години от освобождаването на България; 26 март – Денят на Тракия, 100 години от превземането на Одрин в Балканската война; 17 май – 100 години от подписването на Лондонския мирен договор, който слага край на Балканската освободителна война; 28 юни – 110 години от конгреса на Петрова нива в Странджа; август - 110 години от Илинденско-Преображенското въстание. Но за съжаление сред тези и още много други годишнини, изброявани по вестниците, никъде (освен в календара на тракийската организация) не се споменава претъжният страшен и кървав „юбилей“: столетието от погрома над тракийските българи. Слаби са всички

Тодор Корув

Одринска и Беломорска Тракия. Тогава „белите страници“ за тези събития допълвахме сами от разказите за преживения ужас на стари хора, чиято тежката бежанска съдба и мъката им по родните краища народът е вкарал в покъртителни песни. А влезе ли нещо в песен, то не може да се забрави. Народът го е увековечил. Трагедията на тракийските българи не е просто събитие от миналото, за него трябва да чуе отново целия народ, да узнае и Европа. То не е просто лист от календара, има трайна проекция в днешния ден, естествено с поуки, но и още с неразчистените задължения.

ско значение и интерпретация. Стази цел организирахме подписка в подкрепа на препоръките на ЕС към Турция, чиято крайна равностойност, се надявам да покаже, че събраните

подписи ще надхвърлят броя на пряко засегнатите, които са около милион българи.

Продължава на стр. 3

За първи път българите се споменават в древноиндийския епос Махабхарата, обяви на специална пресконференция в столицата доц. д-р Александър Илиев. Макар за възрастта на епоса все още да се спори според учения споменаване в него бакхари всъщност са българи и са живели в Азия още преди 34 века. Заедно със свои колеги проф. Илиев представи резултатите от научния проект, наречен „Българите-прародина“. Той е многоетапен и интердисциплинарен и е започнал още през 2008 г., като негови инициатори са МВНР, СУ „Св. Кл. Охридски“ и няколко института на БАН. Три експедиции са проведени в няколко държави, наследници на старата ираноезична култура на източноиранските народи като Таджикистан, северен Афганистан, южен Узбекистан, северен Пакистан, Крим, Чувашия и Татарстан. Последната

Българите по-древни, отколкото се мислеше

експедиция завърши през лятото на 2012 г. Задачата ѝ бе да разбере какви са българите и от къде идват. „Народът ни идва от точно определено място и то трябва да бъде намерено. Не може всички изследвания да стигат само до Волжка България“, поясни доц. Илиев. Най-сериозното предположение за произхода на българите е източната част на източния персийски културен ареал. Мястото, от където идват българите, най-вероятно е свързано с днешен Иран, заяви доцентът.

А резултатите от експедициите са „добър подарък за нацията“, които дават нови доказателства за ранното минало на нашите предци в Европа, коментира доц. Димитър Димитров. То е започнало много преди известната на всички ни 681 година и до-

Волжки българи

казва, че и преди тази дата българите са населявали европейското пространство и активно са влияли на политическите процеси в него. Имаме устойчиво прищевие на българи в европейските предели 200 години преди Аспарух, коментира и Петко Колев – председател на фондация „Тангра - Тан-НакРа“. Вече 90% от учените в България са наясно, че българите имат прото-

ирански антропологически корен, подчерта доц. Илиев. Той обясни, че три са най-разпространените научни хипотези за произхода на българите. Една от най-старите теории е т.нар. „хунска“, която се ражда в началото на XX век и предполага, че „бугу“ от хунския субстракт са българите. Тази теория няма никаква почва и за нея няма никакви доказателства. Участието на българите

в хунския хаганат не дава основание да се наричаме хуни, каза доц. Илиев. По думите му втората теория е, че ние сме тюрки. Това, че сме били част от една военна конфедерация, не ни прави такива. Анализът на имена, начин на строителство показват, че българите са много далече от тюрки и номади. Третата теория е, че българите били капка в славянското море. Когато отидете в Полша и Русия ще разберете, че антропологически не приличаме на славяни, каза ученият. Според последните проучвания 40% от българите днес са наследници на местното население траки, 40% са с произход източноирански тип и 12% имат славянска кръв. Според доц. Илиев експедициите са показали,

че носите в Пакистан, особено на калашите, напомнят силно на българските. Техните песни имат същите неравнотелни тактове, които има и в българския фолклор. Антропологичния тип също съвпада. В Пакистан са открили 7 лъчна розетка, каквато има и в древната Плиска, а множество думи, чието звучене и смисъл съвпадат също потвърждава направените изводи. С увереност вървим в районите на Средна Азия, там, където са огнищата на индоевропейското, а не в района на Алтай, както се твърдеше. Вярната посока за търсене на българското е индоевропейското и в частност – източноиранския културен ареал“, заяви Петко Колев.

Още за експедициите на стр 8

ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА

„Книгата“ е „Балканските войни в Родопите 1912-1913“, изд. Европейски институт ПОМАК, Смолян. 150 стр., 12 илюстрации, наречени репродукции (за автентичност). Художник - Антон Асенов. Тираж - 500. Разпространява се в джамии. Съдържание - спекулативен тюрлюговеч, неизбродима киша. Автор - Исмен Реджепов. Псевдоним.

■ Кои е той?

На последната страница пише, че „книгата е изградена по Ангел Вълчев, Николай Хайтов, интернет, народни разказвачи и... Никола Чуралски (спомнат трижди). В сайта Books.bg има анонс от 13.11.2011 г.: „Предстои издаването на съвместна книга „Балканските войни в Родопите“ Автори: Никола Чуралски-писател и Антон Асенов-художник...“

Сайтът romak.eu представя псевдонима така: „Никола Чуралски е помак, роден в с. Водни Пад (Дишук Деро), общ. Девин, обл. Смолян, с името Джамал Реджепов Чуралски... Учител, специалист по български език и литература, руски език, физическо възпитание. С придобито военно образование. Първият среднист, първият учител от селото, първият кадрови офицер като ЗКПЧ на гранична застава. Учил право в СУ, краевед, изследовател, репортер, писател, публицист. Един от всички и като всички, и малко не съвсем. Ясен, борбен, волеви...“

Псевдонимът е про-светител: „Трябва да имам нов прочит на българската история, за да могат най-после да уврат главите на някои набедени и предубедени, престарели, но не втасали зелени мозъци и съвести“, поразени от „нашата отлично ксенофобски ориентирана и партизирано подплатена историография“.

Псевдонимът е държавообразовател: „Ние, помаците и турците, сме държавообразователите. Това предимство никой не може да ни отнеме, макар и да се отрича“.

Псевдонимът е непоколебим - „Не ще се предам и ще победя, защото моето оръжие е истината, върхът на копието на моята истина е словото, дарено ми от самия БОГ. СЛАВА НЕМУ!“

Я да видим какво е надраскал псевдонимът с върха на копието:

■ 1. Мюсюлманинът Аспарух

Прабългарите са изконни мюсюлмани (а Мохамед нищо не подозира); „господстващата религия в древната прабългарска империя е ислямът“; прабългарите прецапали Дунава и донесли исляма на Балканите много преди османлиите (и тия нищо не

Псевдоним пише псевдоистория

подозират).

Прабългарите заварили едно славянско море, обаче тутакси го пресушили (во веки веков), поради което „славянският етнокорен“ на българската нация е „фалшив мит“, а траките - още по-фалшив, тях изобщо не ги е имало. Прабългарите говорили турски; произходът на турската нация е български; прабългарите са помаци, помаците са прабългари, те са и първите мюсюлмани в Европа; Аспарух е първият мюсюлманин, стъпил по нашите земи...

■ 2. Лжецът Паусий

Щом Аспарух, най-първият мюсюлманин (помак), стъпил по нашите земи, първо създава държава, но не славянобългарска ще да е била тя (поради липса на славяни), а ислямска (по-машка).

От което следва, че „История Славянобългарска“ е „лабиринт от лъжи“, „чудовищна митологизация на несъществуващи царе и битки“, „най-съвършената лъжовна книга“. Българската държава е мистификация, а българските царе царуват в хилавото въображение на св. Пайсии Хилендарски - един „свещен лжец“, когото Вазов възпя, а Църквата „канонизира, вместо да го анатемоса“.

А Мавро Орбини, Блазиус Клайнер, Петър Богдан Шарл Дюканж и Цезар Бароний нищо не подозират. И псевдонимът не подозира за тяхното съществуване, не ги знае, не ги е чувал, ни чел, иначе щеше да ги анатемоса редом с отца Паисия. Какво недоглеждане! И светите братя Кирил и Методий е пропуснал да анатемоса псевдонимът. Какво престъпно нехайство!

■ 3. Злодеят Борис I

Щом българите са мюсюлмани, а ислямът е държавна (а що не - държавотворна) религия в България, то Покръстването е варварски акт и държавна измяна.

Тоз „изменник-царедворец“, тоз вероломен вероотстъпник е самият св. Княз Борис I Покръстител (и той помак ще да е). Сключил той „предателско съглашение с римокатолическата църква“ (а патриарх Фотий в Константинопол не подозира, че е папата римски) и извършил „държавна измяна с акта на покръстването“ през 865 г.

И това е първата „варварска насилствена кръстилска“ на мюсюлманите в България.

И само помаците, като суши прабългари, опазили исляма. Те се превърнали в „бастиони и непреклонни бойни гарнизони срещу насилствената християнизация“, „запазили и съхранили първото си, първовярата си“, „възвърнали си предишната, първородна вяра - исляма“. И с тая „първородна вяра“ станали предначинателите на богомилството.

От което следва, че богомилите са мюсюлмани, в частност - помаци (а катарите, албигойците, патарените, валденсите и павликяните даже и не подозират).

Така помаците станали за първи път Casus belli, повод за войната на Борис I срещу изконната мюсюлманска вяра на изконните мюсюлмани - прабългари-те, тез чисти помаци.

■ 4. Освободителят Мурад

И в 865 г. започнали гоненията на мюсюлманите (помаците) в (несъществуващата) България. И

на насилствената християнизация на коренното държавообразуващо прабългарско население, изповядващо исляма“ (помаците). А петвековното животворно „османско присъствие“ било „начин за връщането на предишната вяра“. Едно щастливо завръщане в лоното на исляма.

Понеже „в исляма е заложена ценностна система, която се превръща в световна господстваща система“...

И никой не е насилвал „държавообразуващото население“ да приема исляма, щото то си е изначално мюсюлманско. И не от ятагана бягали българите по пещери и чукари, „а от насилствената християнизация от Борис I насам“, та до днес. И само „фалшификатори историци“ ни разправят измишльотини за страшния избор между чалмата и дръвника.

■ 5. Помаците

Щом османското насилствие е само и един-

■ Баташките мъченици

стенели те под варварски християнски гнет, и призовавали на помощ Османската империя, ама тя нищо не подозирала, щото щяла да се роди след 434 години.

Но Аллах най-сетне чул горещите молитви на помаците и ето - тутакси довтасал султан Мурад-Освободител (е, не съвсем тутакси, а 5-6 века подир злодейството на Бориса). За да освободи своите братя-мюсюлмани (помаците) от черно православно иго, да накаже вероотстъпниците, па и заблудените православни овце да завърне в ислямската кошара.

Не като завоеватели нахлуват турските орди, а като освободители най-благородни - „в отговор

е освобождение, то от какво ни е притрябвало да се освобождаваме? От блаженството под сянката на падишаха? От нежната 5-вековна грижа? Що за каприз?! И само „невтасали зелени мозъци“ повтарят ксенофобските лъжи за измислени жертви и страдания, бесилки и въстания, и за несмислени стремеж към някаква натрапена свобода. Натрапена от Левски и Ботев (помаци-вероотстъпници, очевидно).

И най-първата ксенофобска лъжа е „прословутото Априлско въстание“. Този „скокотлив въпрос“ (или псевдонимът не знае думата щекотлив, или му се привижда нещо игриво и скокливо), този „мит“, това „безумие“, тази „кокошкарска история“, тази „провокация срещу властта“, този „криминален метеж“, този „терористичен акт, който покрива съставките на разбирането за геноцид“.

Това е то, Априлското въстание - „кокошкарска история“ и „митологизация на нищото“ (за въстаниците); и „начало на българските зверства“ и „геноцид“ (за мюсюлманите, в частност - помаците). Защото въстанието, тия „кокошкарски“ и „терористични“, „убивали, изнасилвали и палели“, отдали се на „плячкосване и обезчестяване на цивилното население“, за „да предизвикат османлиите към мащабни операции“, с цел - международен отзвук и като „желана предпоставка за война“.

Познато, нали? Това са тезите на Джъстин Маккарти, цитиран изобилно от псевдонима.

■ 7. Батак - „гнусният фалшификат“

И ако Априлското въстание е най-първата лъжа, Баташкото клане е „най-голямата лъжа в националната ни история“ - „от горе до долу и от долу до горе“.

Защото - пише псевдонимът с особена, зловеща компетентност - „Не е възможно да бъдат изклани 5000 души в баташката църква. За да бъдат изклани толкова хора, е нужно време - над 10 дни“. Освен това църквата не побирила 5000 души. И още - „църквата е най-безопасното място - турчин ли, османлия ли практически не е прекривал прага на църквата“.

И тук кошуството на псевдонима надминава Брунбауер, Балева и Маккарти, взети заедно.

Няма Баташко клане: „загиналите батачани са курбан, принесен от своите“, те „са били клани от

свои“.

Няма Баташко клане. Има „дивашка жестокост и масов вандализъм на самоизстреблението“, „ритуално самоклане“, „ритуално самозаколение“, „крвава взаимна вакханалия, ритуални убийства и самоубийства“, извършени от „секта масови самоубийци“, „провокирани от Българската православна църква“! И защо? За да съспият благия имидж на башибозука.

Макгахан преувеличил, Скайлер излъгал, Гладстон преиначил, Беринг фалшифицирал - банда лъжци и мошеници!

Естествено, „срамната и позорна памет“ българска забравила чудовищното самоизстребление, заровила го в она хиатус, изобретен от Балева, и така - до появата на Пиотровски, който по поръчка на Църквата (!) нарисувал своята лъжовна картина. А Църквата, за да „измие собствените си грех“, канонизирала Баташките мъченици, „издокарани като жертви на помаците“, което е „демонстративно възраждане на омразата и ненавистта срещу самите помаци“.

Така Църквата поправила „грех с грех, което е грех“, но най-големият й грех е, че крепила и крепи вяра и народност, „и това го е втъпявала, внушавала апетитно, настървено векове наред“, и по този престъпно-апетитен начин заложила „бомба за националните интереси с разрушителна мощ“.

И това престъпление на Църквата „ескалира в Руско-турската война 1877-1878, Балканските войни 1912-1913, концлагерите на смъртта преди и след 1944, голямата екскурзия“...

След този гноен изблик срещу Българската православна църква псевдонимът заключава: „баташкият случай е криминално битов“, един „изкуствено назорен мит“, един „гнусен антинаучен фалшификат“, фабрикуван от „родната индустрия на лъжата“. За „да се вмени вина на помашкия башибозук“, като оправдание за „един бъдещ погром над помаците през 1912-1913 г.“...

И в Перушица тъй станало, и там се самоизклали българите, за да набедят другия държавотворец - Ахмед ага Търмъшията. А коварната историография „раздухва и днес мита за мним холокост и геноцид в Батак и Перушица“.

■ 9. Как така?

И подир това издевателство псевдонимът пита със злокобна ирония: „Как така след толкова века „варварски деспотизъм“ все пак е оцеляло не малка част от българското население?“. Не мога да реша кои са най-важните думички в това изречение - „как така“ (т.е. - защо), „все пак“ (т.е. - язък!) или „не малка част“ (т.е. - можеше и по-малка)...

По в. „Дума“, с малки съкращения

■ 6. Българи-убийци!

Щом турското робство

-Асоциацията на българите в Украйна и СТДБ са в партньорски отношения от години. Как бихте ги оценили?

-Споразумението за сътрудничество, което подписахме с г-н Карамитрев, е много важно за нас. Заедно свършихме доста работа на нивата на възвръщането на българщината в Украйна. Знаете, че открихме паметник на Капитан Петко Войвода в Киев, провеждаме различни конферен-

Антон Иванович Киссе пред в. "Тракия" НИЕ СМЕ ВТОРАТА БЪЛГАРИЯ

ции, срещи, гостуваме си. Така създаваме здрав фундамент за нашата наистина възрожденска работа. Дори сега около изборите Красимир Премянов ми звъне през 2-3 дни да ме пита с какво може да помогне в моята кампания.

-Вашата асоциация не е политическа сила, но вие се престашихте и се гмурнахте и в политическия живот. Това с какво ще помогне на самата асоциация?

-Ние сме голяма и структурирана организация и основната ни цел е възвръщането на обичаите, традициите и родния език на българите в Украйна. Но вие разбирате, че за това трябва да се използват държавните меха-

низми, защото е нужно финансиране. Има различни държавни програми за подкрепа и като депутат в Радата ще имам по-голяма възможност да стигам до тях. Знаете, че сега всички говорят за развитие на регионалните езици, дори в Украйна приеха специално решение за това. Закон за подкрепа има, но пари няма. Всичко си остава по старому заради липсата на средства. Мен като политик това не ме устройва, аз искам законът наистина да се прилага.

-Известно е, че голяма част от българите в Украйна са тракийски бежанци. Но колко са в момента според официалната статистика?

-Според неофициалната са половин милион, а според офи-

циалната са 250 000. Българите сме доста и сме единни, това показва и самите избори. В тежък момент се разбра, че можем да се мобилизираме, за да имат полза от политиката нашите райони, нашите села.

-Казват нашите села. Това означава ли че в момента повечето българи се изхранват в селското стопанство?

-Въпреки, че има голяма миграция в градовете, все още повечето българи обработват земята. Това е факт. Но техниката постепенно измества хората и сега проблемът е създаването на работни места в селата. Заради това аз искам да работя в комитет, който се занимава с аграрните въпроси. За мен Беса-

рабия, нашият край, когото често наричаме „втората България“, е най-важен и за радост винаги намираме подкрепа у тракийските българи. Вещност към 70-80% от българите в Украйна са дошли наистина от Тракия.

-А какви са отношенията ви с останалите обществени и държавни институции в България?

-Получаваме помощ главно по културно-просветните програми. Участваме във фестивали. В Каварна всяка година се провежда такъв с помощта на Министерството на културата. От Министерството на образованието всяка година получаваме финансиране по програма „Роден език“. С тези пари шием носии за нашите фолклорни състави или купуваме книги за българските училища. Миналия месец открихме в Болград паметник на нашите деди, опълченците, които са се били с ру-

ските войски за освобождението на България. Открихме нов мемориал и трябва да ви кажа, че на откриването много от българите се разплакаха.

-Във вашия вестник чета, че сте направили и празник на баницата. Имаше ли успех той?

-Този празник беше преди седмица. Провеждаме го вече 12 години, но догодина ще предвидим още няколко зали, защото една не стига и не може да побере всички желаещи. Подобни празници ни дават възможност особено в градовете, където живеят българи, да ги съберем и да ги обединим. Можем също да им осигурим изучаване на български език факултативно. Макар че и до сега ние сами организирахме курсове. Искаме да подбутнем особено децата да учат. Но на такива празници като този и като новогодишните българите в Украйна получават емоционален подем.

ДА СЕ ВПИШЕМ В ДНЕВНИЯ РЕД НА ОБЩЕСТВОТО

Продължава от стр. 3

- Но за нея е нужна по-голяма мобилизация...

- Съгласен съм и ЦР на СТДБ ще направи необходимото за това. Тук е мястото да припомним, че още през 1990 г. Съюзът на тракийските дружества обявя за своя стратегическа цел обезщетението на тракийските бежанци, не само като имуществен проблем, но и като проблем за защита на човешките права на тракийски българи, чиито имоти в Източна Тракия и Мала Азия са загубени през 1913 г. от Турция. Проблемът е поставян от СТДБ пред президенти, министър-председатели, председатели на Народното събрание, министри, депутати, политици. Тракийската организация успя да го превърне от общонационален в международен през 2008 г., когато по предложение на СТДБ, направено от евродепутатите Маруся Любчева и Евгени Кирилов, Европейският парламент прие резолюция, с която обвързва членството на Турция в ЕС с обезщетенията за имотите на тракийските българи, т.е. със законните права на наследниците им. Във връзка с това считам за изключително важно с нашите подписи да покажем, че подкрепяме и приемаме помощта на ЕС, засвидетелствана в резолюцията на Европейския парламент. Подкрепата на тази подписка с огромно мнозинство ще подскаже, че движението на Турция към ЕС минава и през решаването на този въпрос, за чието съвременно решаване главната отговорност е на българското правителство. Ние предложихме своята помощ, поискаме да влезем в смесената българо-турска работна група със статут на консултанти, но предложението ни не беше прието, защото в дневния ред на българо-турските отношения просто не стои този въпрос. Поставянето на въпроса не би било недружелюбен акт към Турция, с която нашата държава поддържа добросъседски отношения, а опит да се реши по модерен начин един наболял въпрос в междудържавните отношения. СТДБ ще продължава да настоява това да се случи.

Трябва да призная, че засега значима подкрепа сме получили от Българската социалистическа партия, която на конгрес записва в

свой основен документ, че застава солидарно зад нашите позиции и ни подкрепя в търсенето на решение на въпроса за обезщетението на тракийските бежанци. От патриотичния сектор, където работят структури като ВМРО, Атака и др., тази подкрепа също се получава. Но СТДБ търси и ще продължи да търси солидарност и подкрепа от всички политически сили, които трябва да имат консенсусно решение по проблема.

- Г-н Премянов, изминалата 2012 г беше много силна по отношение на мероприятия, свързани със запазване на културното наследство и фолклора. Културно-просветната дейност на Съюза беше водеща, но като че ли имаше и отделни прояви, които надхвърлиха и разшириха тази характеристика. Например, в Кърджали дружеството взе категорично отношение към скандала с пренаписването на историята.

- Задават ми важен въпрос, с който изпреварват една от темите, които искам да поставя в доклада си пред Върховния комитет на 19 януари. Културно-просветната дейност е изключително важна, тя има своите апостоли в лицето на тракийци и местните дружества в цялата страна, които работят и ще продължат да работят активно в тази посока. Изключително силно бе представена тази дейност по време на съборите „Божура“ в Средец, „Богородична стъпка“ в Стара Загора, в мероприятията, организирани от Варненското, Хасковското, Пловдивското, Софийското, Пернишкото, Смолянското и Кърджалийското, Русенско, Сливенско и др. дружества. Рискувам да пропусна някое дружество, затова ще подчертая, че всички местни тракийски организации развиват изключително полезна културно-просветна дейност, предизвикваща родолюбиви чувства, което говори, че духът ни като тракийски българи е жив и силен. И напред това ще бъде важна част от дейността ни, но функционирането на тракийската организация не може да остане само на ниво културно-просветна дейност, защото рискуваме да останем в страни от дневния ред на обществото. Може да сме обърнати към миналото, но ако не знаем какво става в настоящето, ще си останем извън времето и пространството, в

който живеем. Ето защо смятам, че трябва да се впишем в дневния ред на обществото като активни участници, да ни има в него и в проблемите, които той поставя. Защото съгласете се, че не може да се борим само за права, завещани ни от историята, а да пренебрегваме тежкото битие на българите, част от които сме и ние тракийци. Бъдещето ни като организация зависи от нашата способност да действаме в синхрон при отстояване на национални каузи. Например тракийци не могат да стоят настрана от националния референдум за ядрената енергетика. Затова ги призовавам активно да се включат в него и да гласуват за нейното бъдещо развитие.

Локалните мероприятия биха имали необходимия ефект, ако всяко от тях е поставено в система, където са ясни основните цели и задачи на общото.

Уставът на организацията ни позволява, но и задължава да почувстваме тревогите на настоящето, да имаме активна позиция по наболелите въпроси от дневния ред на обществото, да развиваме функциите си на защитник на тракийци, но и социално-регулатори функции за защита социалните права на хората, живеещи в изостанали райони. Това може да се разглежда и в европейски контекст, тъй като основната част от европейските средства са насочени към възвръщане на изоставани райони. СТДБ не е и няма да бъде политическа партия, но не може да бъде аполитична. Тракийската организация трябва да се опита да съчетае достойното си историческо минало с ролята на активен фактор в съвременното българско общество.

- Какви други задачи решаваше СТДБ през 2012 г.?

- Сред най-важните бих поставил задачите, свързани с укрепване на организационното състояние на Съюза и привличането на нови членове, укрепването и обогатяването на съществуващите структури. Трябва да призная, че имаме определени успехи, но те не са достатъчни. Съгласно Устава въведохме единна членска карта, която е белег за идентичност и принадлежност към СТДБ. Но все още не се работи достатъчно активно по привличането на нови членове, затова тази задача трябва да запази своята важност и през новата година. Не може и не бива

да разчитаме единствено на болезнения спомен, завещан ни от историята, защото това означава затваряне на организацията в миналото. Трябва да осигурим приемственост и обновление, включвайки нови попълнения с висок образователен ценз, знаещи чужди езици и работещи умело с компютър, за да могат да работят за изпълнението на стратегията на СТДБ.

Привличането на нови хора, на ярки имена и изяви общественици, ще стимулира развитието на СТДБ и ще подпомогне за симбиозата между тракийска кауза и български национален идеал.

Изтеклата година беше белязана и от някои проблеми в тракийските дружества в Бургас, Свиленград, Пловдив. Като Централно ръководство се опитахме с приемливи средства да постигнем относителното им стабилизиране, но не считам, че всички проблеми са решени. Носителите на конфронтация нямат място в тракийските редици, в които, може да се спори по въпроса как по-добре да се работи. Не може заради проблеми на междуличностна основа да се създават обструкции и конфликти, което с особена сила се отнася за пловдивската организация. Въпреки създадената неблагоприятна ситуация Пловдивското дружество „Войвода Руси Славов“ проведе своето отчетно-изборно събрание и избра за председател Нонка Матова. Считам, че тракийците, които милеят за него, трябва да се включат в работата му, а ако имат персонални спорове, да ги решават по демократичен път.

Като цяло организационната работа през изминалата година беше важна и отне много време. Към нея се отнася и работата по активизиране на структури като Тракийски младежки съюз, които съществуваха, но нямаша реална дейност. Предприетите стъпки са в правилна посока, и ако се запази конструктивния подход и младежите активизират работата си, те ще получат пълна подкрепа от страна на централното ръководство.

Част от организационната работа беше свързана с обсъждане на въпроси от принципно естество за ПК „Тракия“ - как да функционира така, че да няма спорове като онези, които се породиха по време на участието му в последните местни избори. Постигнах-

ме принципно съгласуване, без да навлизаме в териториалната специфика на която и да било от структурите.

Тракийският научен институт също активизира своята работа. Надявам се, че с привличането на изяви учени и общественици, които работят върху националните проблеми на България, част от които е и тракийският въпрос, със стартирането на дейността по проекта енциклопедия „Тракия“ и Известията на ТНИ, със своята научно-изследователска дейност, той ще се превърне в значим научен център.

- Да завършим с новите задачи, които предстоят пред СТДБ през 2013 г. Конкретно те ще бъдат определени на заседанието на Върховния комитет, но в какви насоки трябва да бъдат?

-Важно е онова, което набележим да бъде реално изпълнимо. Защото е неприятно, когато ентусиазирано се набелязват планове, а след това не се изпълняват. В съдържателен план тази година има три събития, които са изключително важни за всички тракийци - достойно отбелязване Деня на Тракия на 26 март, когато се отбелязва кулминацията на Балканската война, 110 години от Илинденско-Преображенското въстание и за съжаление най-печалното - 100 години от разорението на тракийските българи, грубото погазване на Лондонския договор и обезбългаряването на Тракия. Дейността на всички звена и на цялата структура трябва да бъде подчинена на тези значими дати, но не само за да отбележим историческите събития, а и да намерим общите им точки със съвременното и европейските измерения на тракийската кауза.

Всичко, свързано с тези годишнини, е важно и трябва да бъде доведено до знанието на младите хора в България. Предстои през март 2013г да отчетем резултатите от обявения от СТДБ национален средношколски конкурс, посветен на тези годишнини.

Трайна наша задача си остава защитата на българския родов корен на ислямизирани българи в Родопите.

Искам да подчертая, че имаме сериозни инструменти за информация и влияние като сайта на СТДБ и в. „Тракия“. Смятам, че както и до сега тракийци са под-

крепяли вестника си, ще намерят сили и тази година значително да увеличат абонамента, защото това е мощна тракийска трибуна, която трябва да се използва за привличане на интереса на медии и институции.

В съвременното общество, в което Интернет страницата не е излишен лукс, а задължителен инструмент в комуникационната стратегия на всяка организация, СТДБ създаде и поддържа уеб страница, от която тракийци, българската и международна общественост получават актуална информация. Към днешна дата сайта на СТДБ функционира успешно, има ясно дефинирани задачи, отстоява позиции и работи в тракийската кауза, редовно и своевременно информира потребителите за актуални новини и събития. Сайтът е публикуван на новинарската страница Noverpage.bg, на която са публикувани и всички уеб страници на централните печатни и електронни медии. Най-доброто доказателство за полезността на сайта на СТДБ дава неговият брояч, който за 15 месеца е отчител 16 484 посетители от различни държави (България, САЩ, Канада, Украйна, Русия, Румъния, Турция, Германия, Белгия, Франция, Гърция, Сърбия, Кипър, Македония, Испания, Чехия, Швеция, Австрия, Италия, Великобритания, държави от Централна и Латинска Америка и др.)

Ако позволим, искам да акцентирам на една изключително силна страна на тракийци. Ние уважаваме своята история и своите заслужили дейтели, затова отбелязахме 80-та годишнина от рождението на дългогодишния председател на СТДБ г-н Костадин Карамитрев с поставянето на паметна плоча на фасадата на сградата на тракийския дом на ул. „Стефан Караджа“ 7а в София.

В заключение ми се иска да подчертая, че СТДБ не е механичен сбор от своите членове. Смиътът на неговото съществуване се свежда до обединените усилия на всички негови членове, които могат и трябва да доведат до качествено ново функциониране на тракийското движение на национално и международно равнище, което не е по силите на нито един отделен член. Вярвам и се надявам на съзидателния дух на тракийци.

100 години от Балканската война

КАРЛУКОВЦИ В БОРБАТА ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ ПРЕЗ 1912-1913 г.

ДОЦ. ГЕОРГИ МИТРИНОВ

Още с обявяването на мобилизацията на 17.09. 1912 г. много българи от Македония, Родопите и Южна Тракия заявяват желание да се запишат доброволци. Обзега ги невиджан ентузиазъм. Невъзможността всички желаещи да се включат в подразделенията на българската армия води до идеята за създаване на Македоно-Одринско опълчение (МОО). Със заповед № 5 от 25. 09. 1912 г. то се формира, като за главнокомандващ е назначен генерал-майор Никола Генов. Личният му състав, включен в 3 бригади, взема активно участие във военните действия на българската армия срещу турските военни сили в Родопите, Западна и Източна Тракия. Но една немалка част от доброволците се включва в местни чети, действащи в Македония, Родопите и Тракия. Това са т.нар. временно образувани отряди и чети във връзка с 13-а Кукушка, 14-а Воденска и 15-а Щипска дружина. Общата численост на личния състав на МОО е 14670 души, от които 11470 са от Македония, 1215 – от Одринска Тракия и 2512 от Свободна България. Основната група чети действат в Македония. В района на Родопите се включват четите на Стефан Атанасов - Калфа, Пею Шишманов, Кръстю България, Никола Гюмюшев, Никола Данаилов, Христо Чернопеев, Иван Ботушанов, Никола Андреев, Тодор Търколев. Някои от тия чети имат и свои названия, според направлението и района, в който действат: Ахъчелебийска чета с войвода Тодор Търколев от Райково, Ахъчелебийско, Скечанска чета с войвода Никола Панов Андреев от с. Горно Еловци, Гостиварско, Гюмюрджинска чета с войвода Пею Шишманов от с. Карлуково, Ахъчелебийско.

Сред тая група чети свое достойно място заема четата на войвода Пею Шишманов, съставена преимуществено от карлуковци. Тя е втора по големина, след четата на Стефан Атанасов - Калфа и по данни от списъка ѝ включва 108 четници. Освен това е единствената доброволческа родопска чета, която включва преимуществено доброволци от едно село - Карлуково, Ахъчелебийско - 43. Достойно се представя и населението на съседното с. Петково с 27 доброволци. Като цяло доброволците от двете села съставляват над 50 % от личния състав на четата. В нея има представители от съседни български християнски села Давидково, Горно Дерекъй (дн. Момчиловци), Долно Дерекъй (дн. Соколовци), Райково; от новосъздаденото с. Манастир в българска територия и др.

Но да се върнем към създаването на четата. Както пише славейновският краевед Петко Карапетков, с обявяване на мобилизацията войводата Пею Шишманов отправя покана към пръснатите из свободното отечество карлуковци да се включат в редиците на българската армия. Подобно на възванието от 1903 г., отправено от войводата към карлуковци, да се включат в революционната борба за освобождение, и сега много карлуковци се отзоваваха. Пословичен е примерът с 50-те карлуковски гурбетчии в Бургас, които откликнали на призива. За съжаление, поради стечение на обстоятелствата едва 6 от тях се включили в четата. Докато Пею Шишманов е мобилизиран в редовната българска армия, неговите съмишленици се заемат със записване доброволци за четата. Окомплектоването ѝ минава през различни перипетии, описани детайлно от Петко Карапетков в следващото преработено издание на селищната монография за с. Славейно, с дейното участие на съмишленици на войводата Пею Шишманов, както и с важната роля на родоповеда Стою Н. Шишков. Случва се нещо интересно. Доброволците били зачислени към 9-и полк в гр. Пловдив, където преминали кратко обучение. Имали дори собствено знаме, ушито от карлуковци. Но тяхното желание било да воюват под ръководството на войводата Пею Шишманов в Ахъчелебийско, в родния край – районът, който добре познавали. За тая цел бил помолен родопеведът Стою Н. Шишков от временния войвода Вълко Ст. Бручев да напише две молби, свързани с тия техни искания. Накрая исканията били частично удовлетворени. Въпреки заповедта на военното министерство четниците от сформирания чети да останат като доброволци във войската, по-голямата част от четниците заминали за местността Имарет дере, където се оформило седалището на четата, а други поради невъзможност да заминат, се записали направо в редовете на МОО. Четата била зачислена като 5-и взвод към 4-а гранична рота. Интересно е, че в нея се включват и доброволци от свободното отечество (Пловдив, Станимака, Бургас, София, Брезник и др.), както и от поробените краища: Македония (Костурско, Битоля) и Западна и Източна Тракия (Гюмюрджинско, Малгарско, Кешанско). Това още веднъж показва единността и неделимостта на българското етническо землище, въпреки опитите в днешно време за утвърждаване на македонска нация, последица от коминтерновските напъни за създаване на тракийска, македонска, добруджанска нация на основата

на етнографски групи българско население. Вижда се, че българите от Македония, Тракия и Родопите с еднакъв ентузиазъм се включват в борбата за освобождение, без да се съобразяват с това в кой край на поробеното отечество ще воюват срещу поробителя.

По данни от временния войвода на четата в Пловдив Вълко Ст. Бручев, карлуковската чета била с численост

ма № 1283 от 29. 11. 1912 г. на шаба на родопския отряд тя е разформирована.

Има една знаменателна фотография в книгата на Петко Карапетков от 1948 г., на която е заснета част от четата в гр. Гюмюрджина, включваща главно карлуковци, наред с други карлуковци, дочакали освобождението в града като занаятчии, явили се в ролята на посрещачи. Както се знае,

• Войници от Балканската война

140 души. В нея били зачислени главно младежи от селото, които не искали да служат в турската армия и избягали през близката граница в българска територия, както и гурбетчии, работещи в свободното отечество. След освобождението на с. Карлуково на 12. 10. 1912 г., небивал ентузиазъм обхващал карлуковци. Както пише краеведът Петко Карапетков „Всички мъже, годни да носят оръжие, били зачислени в четата, а старите обслужвали обоза, превозвали храни и музикални инструменти“. На следващия ден четата с почти удвоен личен състав от близо 200 души поема по-нататъшния си път към гр. Гюмюрджина. Тя освобождава околните села по поречието на реките Малка Арда и Арда. Но като достига поречието на р. Арда, войводата Пею Шишманов получава заповед да намери личния ѝ състав, което и прави. Основната група на четата продължава своя път през селата Топоклу (дн. Средногорци), Ак бунар (дн. Бял извор), Мадан, Даръдере (дн. Златоград), Менково, Шахин, Угурли, Коюнкъй и др., за да стигне накрая до крайната цел – Гюмюрджина. Там с телегра-

за карлуковци Гюмюрджина било второ Карлуково. Тук те изкарвали препитанието си като дюлгери, терзии, абаджии, варджии, а в полето като овцевъди, където престоювали с многобройните си стада през зимата. От фотографията с близо трийсетина човека на преден план са въроръжените четници, а встрани и по-открая са посрещачите карлуковци. От строгите физиономии лъха удовлетвореност от достойно изпълнение дълг към отечеството. На фотографията може да се види четникът Марко Христов, един от инициаторите, осигурили 50 карлуковци доброволци от Бургас. Откриват се трима представители на Шишмановския род, както и отделни представители на Дангаловия, Тасмалиевия, Сюлемезовия, Добровския, Метексовския, Мариновския, Бурмовския, Илчовския, Шоповския род. Близо 20-ината четници представят немалко карлуковски родове. А прегледът на целия личен състав на четата показва масовостта на карлуковското присъствие в нея.

Карлуковци се славят с

дисциплинираността си, с чувството си за отговорност. Така и досега не се е чуло при разоръжаването на населението в многобройните български мохамедански села по пътя на четата, нейни четници да са мародерствали, да са се отдавали на грабежи и насилия, което съвсем скоро след това, по време на Междусъюзническата война турският башибозук и редовна войска съвсем целенасочено правят с особена жестокост. Дори сам войводата Пею Шишманов спасява от опожаряване голямото българско мохамеданско село Сойчук – дн. Върбина. Именно карлуковци, помолени от каршилийските аги, спасяват съседното с. Каршиль (дн. Виево), като посрещнали българската войска предвождана от поручик Лукаш и войводата Стефан Калфа. А немалко е писано за безчинствата, вършени от каршилийските дребен над християнското население от околните села Карлуково, Петково, Горно Дерекъй, особено в размирици за краишето време. Въпреки това карлуковци загърбват враждите и обидите, за да опазят съседите си, с които имат и кръвни връзки от преди помюсюлманчването.

И още един щрих към портрета на карлуковци като участници в освобождението на родния край от османско владичество. Карлуковската или гюмюрджинската чета първа освобождава гр. Даръдере (дн. Златоград). Краеведът Петко Карапетков описва в преработеното издание на книгата си това знаменателно за местното българско население от двете религиозни групи събитие. Четата била посрещната от даръдери християни и мохамедани. Войводата Пею Шишманов бил поканен в къщата на Хекимовци, а в опразнената турска казарма се настанили четниците и войниците. Пред казармата домакините и освободителите извили голямо хоро, а карлуковецът Марко Христов хвърлил две бомби, с което още веднъж се възвестило освобождението. Интересен факт е, че в Златоград днес не се празнува като ден на освобождението от османско владичество през Балканската война деня, в който карлуковската чета с войвода Пею Шишманов освобождава градеца, а датата, на която там влязло подразделение на редовната българска армия! За съжаление златоградските общественици, взели решението за датата на освобождението, не са се запознали с официалните данни, според които четата на Пею Шишманов не се води подразделение към Македоно-Одринското опълчение, а към редовната българска армия, въпреки че е изцяло доброволческа чета. Поради тая причина личният състав на

четата не е включен в изследването „Македоно-Одринското опълчение 1912-1913 г. Личен състав по документи на Дирекция Централен военен архив“, С. 2007. Нужно е да се коригира тая неточност в историята на Златоград.

Но това далеч не е всичко за участието на карлуковци в освободителната за поробените части от отечеството война. Те участват и в четата на Стефан Калфа. Тъй като данни за личния състав на тая чета не се откриват в ТДА гр. Смолян, се позоваваме на сведения от книгата на славейновският краевед Петко Карапетков, според когото 4 карлуковци се включват от четата на Стефан Калфа, след разформироването ѝ, в редовете на новосформирани подразделения от МОО. А като продължили от четата на Пею Шишманов са изброени 24 души, с добавка накрая „и др.“. Освен това в последната публикувана книжка на сп. „Родопи“ (бр. 3-4, 1912) бяха публикувани спомени на участници в Балканската война, записани от родоповеда Петър Маринов, като един от спомените е на Коста Николов Чиров от с. Карлуково – участник в четата на Стефан Калфа.

В списъка на публикувания личен състав на МОО са изброени 47 имена на карлуковци, взели участие в различните негови подразделения. Списъкът у Петко Карапетков е по-голям, но несъмнено ще трябва още издирвателска работа из архивните документи, за да се уточни бройката на доброволците от с. Карлуково, сражавали се за свободата на родния край и на останалите под османско владичество територии, населени с българи. От тях по данни от централния военен архив трима са наградени с орден „За храброст“ 4-а степен и трима – с кръст „За храброст“ 4-а степен.

Така карлуковци, верни на своите бащини завети да отстояват българщината и да се борят за духовна и политическа свобода, дават своята дан за освобождението на Родопите и Тракия. Приносът им е съществен не само заради големия брой доброволци от това сравнително малко по численост село, включили се в борбата, а преди всичко заради оня колективен дух, който ги е окрилял в тая борба за черковна независимост, а по-късно и в борбата за политическа свобода през 1903 и през 1912-1913 г. Дух, който населението на малко села е имало. Може да се обобщи, че и благодарение на всеотдайността и жертвоготовността на карлуковци Родопите днес са българска планина, в която продължава да живее изконно българско население от двете религиозни групи християни и мюсюлмани.

Свиленград си припомни делото на Капитан Петко Войвода

На 18 декември в залата на тракийско дружество „Тракия“ – Свиленград бе отбелязана рождената дата на великия българин Капитан Петко Войвода. Залата се оказа малка да побере потомците на тракийци от Беломорска и Одринска Тракия. Тържеството беше открито от председателката на дружеството Василка Вангелова. Слово за живота и делото на великия революционер и

борец за освобождението на Беломорска Тракия и България изнесе историкът и потомък на тракийски род Коста Лъондев. След словото фолклорната група към тракийското дружество с ръководил Мария Абаджиева изпълниха песни, посветени на Тракия. Завиха се кръшни хора. В празничната вечер взеха участие и малките коледарчета с ръководител Виолета Карапеева.

В памет на Войводата

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ

На 18 декември 2012 г. в залата на Военния клуб в Сливен се състоя възпоменателно тържество, посветено на 168 години от рождението на капитан Петко войвода, организирано от тракийското дружество „Лазар Маджаров“.

Слово за героичния път на войводата и неговия принос за националното ни ос-

вобождение произнесе председателят на дружеството в Сливен Кирил Киряков.

Малката Доротея Митева от народното читалище „Добри Чинтулов“ рецитира стихотворение, посветено на капитан Петко войвода.

Фолклорният женски хор при сливенското тракийско дружество изпълни песни от своя репертоар, посветени на войводата и на Тракия.

Димитровград празнува

ДЕСИСЛАВА КОСТОВА

В тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“ Димитровград по традиция се чества рождението на патрона на дружеството. И тази година традицията бе спазена, тракийците от Димитровград се събраха да отбележат събитието. На проявата гостуваха тракийско дружество от Ивайловград.

Около обяд, след пристигането на гостите, всички заедно отидохме до паметника на Войводата и поднесохме венци и цветя. Кратко слово за живота му изнесе председателят на дружеството в Димитровград Тодор Каваков.

Домакини и гости се събраха в помещението на дружеството, където ги очакваше програма, подготвена от Тракийско детско движение - Димитровград. Петокласникът в ОУ „Пенчо Славейков“ Иван Делчев прикова вниманието на всички с изпълнение на песни, посветени на България, а седмокласниците Гергана Митева и Кристиян Нейков представиха живота и делото на бележития българин така интересно и забавно, както го чувстват децата от 21 век. Хорът на дружеството с ръководител Коста Арнаудов изпя песни за Тракия и България. През цялото време присъстващите имаха възможност да гледат избрани откъси от филма „Капитан Петко Войвода“. Домакините бяха подготвили викторина с въпроси за живота и делото на Капитана и войводата Димитър Маджаров, за Димитровград и Коледните празници, като победителите получиха награди и подаръци. Честването приключи с изпълнение на тракийския химн „Ясен месец веч огрява“, но преди това се чуха и още много песни и хора.

Тракийци не само си припомниха за националния герой, но и признаха, че делото му е живо и актуално и че България трябва да помни тази велика личност, а българите да запазят любовта и признателността си към нея.

Село Извор също отбеляза годишнината

ЕКАТЕРИНА СТОЯНОВА

В Тракийско дружество „Димитър Халачев“ село Извор, община Бургас, е установена традиция да празнуваме рождението на Капитан Петко войвода. И тази година не пропуснахме 168-та му годишнина. Поканихме всички живущи в нашето село. Гост на тържеството бе кметът ни Владо Стоянов.

Председателят на тракийското дружество Екатерина Стоянова запозна присъстващите с живота на Капитана. Секретарят на читалище „Пробуда“ с. Извор - Василка Бурсукова беше подготвила ученици, които изнесоха литературно - музикална програма. Членовете на тракийското дружество - Мария Кралева, Гинка Чолакова, Керанка Миланова и Василка Бурсукова - изнесоха рецитал, а битовата ни група „Иглика“ с ръководител Донка Грудева, изпя много песни за Петко Войвода. Тържеството завърши с химна на Тракия!

Крумовград почете националния герой

ЗЛАТКА НИКОЛОВА

На 18 декември тракийското дружество в Крумовград отбеляза тържествено 168-та годишнина от рождението на легендарния Капитан Петко Войвода - кръвно свързан с Родопите и Тракия, за чиято свобода се е борил през целия си съзнателен живот. Гости на тържеството бяха Мария Христовова - кмет на

община Крумовград, Фатме Осман, секретар на общината, общинският съветник Алексей Терзиев и председателката на клуба на пенсионерите Веса Маркова. Веселин Костов, председател на тракийската организация в града, отправи приветствие. Той изтъкна достойнствата и борческия дух на великия българин, защитник и борец за освобожде-

нието на Беломорска Тракия. Веселин Костов благодари и на всички, направили дарения на дружеството: портрет на Войводата, дарен от семейство Мамиреви и народни носии от Тонка Чорбаджиева и Комня Атанасова. Прочувствено слово произнесе и учителят по история Кръстю Кръстев. Морална подкрепа прозвуча в думите на председател-

ката на пенсионерското дружество, а заместник-кметът пожела всички да поддържат все така висок духа на българщината. Кулминация на тържеството бе певческият състав на тракийската организация с худ. ръководител Недка Онова. В залата прозвучаха мелодичните тракийски песни в съпровод на кавал, кларинет и акордеон.

КОСТА ЛЬОНДЕВ

По силата на несправедливия Берлински договор от юли 1878 г. цялата Одринска и Беломорска Тракия остават под турска власт. Свиленградски окръг се превръща в турска мустафашанска каза (околия) с 27 села към одринския санджак. Границата минава на 1 км. западно от гара Свиленград. Отново се възстановява турско-феодално подтисничество. В града се настанява турски гарнизон.

Започва нова 34-годишна одисея за българите от региона. Но патриотичното му население не склонява глава пред победителя. В 1895 г. се полагат основите на революционна организация в Мустафа паша. За неин председател е избран Петър Митев-учител, и за членове Димо Казаков (Странджата)-кръчмар, и Зафир Тодев-бъчвар. Но за активна дейност на революционната организация в града може да се счита 1896 г., когато в града пристига Павел Генадиев като учител и става ръководител на революционния комитет. Той успява да разшири дейността на организацията-привлича нови предани на делото граждани, като Янаки Илиев-обушар, учителите Димитър Нашев и Никола Димитров, урежда тайна поща между революционния комитет в града и Одринския окръжен революционен комитет (ООРК). Но наред с тези положителни страни Павел Генадиев допуска и някои действия, които са в нарушение принципа на демократичността. Държи се самовластно, не зачита решенията на ООРК, използва авантюристични подходи, като обира на заможни граждани. На него някои свиленградски революционни дейци преписват и убийството на Иван Варсанов, което нанася сериозен удар върху революционната организация в града. Арестувани са Павел Генадиев, учителите Стефан Дишлиев, Константин Табаков, Панайот Радойнов. Павел Генадиев е освободен след застъпничеството на брат си д-р Никола Генадиев, близък с Австрийската легация в Цариград, а останалите са изпратени в Одринския затвор. След този тежък удар оцелелите дейци възстановяват организацията като за неин председател избират Стою Петров (Дерменджията), сменен по-късно от Янаки Илиев, Тодор Петков-главен учител и Димитър Катерински-учител.

Висока оценка за работата на свиленградската революционна организация дава един от ръководителите на ООРК Лазар Димитров. „В Свиленград имаше и се създаваше многолюдна интелигенция, готова да служи на народа си, предано и с всички сили. Той беше нескрупулозна крепост на българщината, неговото население и това на селата притежаваха силен национален дух и национално съзнание. И по-нататък „За Одрин Свиленград беше това, което Кукуш бе за Солун в Македония“.

Димитър Катерински, като ръководител на революционната организация от 1 г. успява да разшири и укрепи нейната дейност. В 1902 г. през април той, заедно с Александър Кипров, Тодор Петков и Александър Попов-студент, участват в конгреса на Одринския революционен комитет в Пловдив.

Свиленградският регион - твърдина на българската национална идентичност

Паметникът на вр. Шейновец

На втория конгрес на ООРК (28.06-01.07.1903 г.) в местността „Петрова нива“ в Странджа, като представители на Свиленград участват Димитър Катерински, войводата Георги Тенев и Анастас Разбойников, който е избран за един от секретарите на конгреса. При обсъждане на главния въпрос „Има ли условия за въстание в Тракия“ пръв взема думата Д. Катерински, който изразява становището на свиленградската революционна организация, че не съществуват условия за вдигане на въстание и се обявява против, защото то изисквало още време за подготовка. Той предупреждава, че то ще донесе разорение на тракийците и ще ги прогони от родните им места. Д. Катерински остава докрай верен на заетата позиция, за което бил отстранен от работата на конгреса. Според приетия план от конгреса цялата територия на революционната организация е разделена на пет революционни окръга. Мустафа паша (Свиленград) е определен като трети район. За войвода на района е назначен Георги Тенев, а за негов пръв помощник Христо Арнаудов.

Особено място в решенията на конгреса се отделя на снабдяването с оръжие. За целта в с. Хебицево (дн. гр. Любимец) под ръководството на Янаки Гочев-пунктов началник, се създава работилница за приготвяне на ръчни бомби тип „Одринки“ с тегло от 1 кг. Осигурени са 209 пушки от типа „Кринка“, „Мартини“, „Бердани“ и „Манлихер“ с общо 13 700 патрона, пистолети, динамит. Извършва се и разузнавателна работа, чрез която се установява, че турският гарнизон разполага с 3 600 д. пехота и толкова кавалерия с 400 коня, с 27 оръдия и 150 товарни коли. Според плана на въстанието на Трети

мустафашански район се предвижда извършване на четнически нападения с ограничена цел, да се държат турските части под напрежение и да не се допусне да участват срещу главните сили на въстаниците от 1-ви революционен малкотърновски район. Тази задача била възложена на четата на Г. Тенев и Христо Арнаудов. Тя се състояла от 70 души- 40 от Мустафаша и 10 от с. Мезек, но в четата имало и патриоти, пристигнали от различни градове и села на България, за да се борят за освобождението на своите поробени братя от Тракия. Между тях бил и запасният поручик Вълчо Славов от Нова Загора, който, като военен специалист, бил назначен на командна длъжност. Пред четата била поставена задачата да извърши нападение срещу турското село Кюстюккой (дн. с. Костур). Но подготовката на четата, която се извършвала на българска територия в района на с. Хебицево (дн. гр. Любимец) протичала мълчимо. На призивите да се премине към активни действия командването на четата изтъквало, че няма достатъчно патрони. Това наистина било така, но не по-малка причина е, че в четата липсвало единоначалие. Георги Тенев и Христо Арнаудов, а и Вълчо Славов спорели кой да бъде пръв войвода.

Все пак под натиска на председателя на ООРК Велко Думев чета от десет души през нощта на 18 срещу 19 август 1903 г. преминала границата и завързала краткотрайна престрелка с турски въоръжен отряд, след което се завърнала на българска територия. По време на престрелката турците загубили 5 души и 15 ранени, докато загубите на четата възлизали само на един ранен. Тези действия не били достатъчни да респекти-

рат и задържат намиращите се в Мустафаша турски войски. Затова Велко Думев отново се обръща към пунктовия началник в Любимец Янко Гочев за по-активни действия на четата, за да не се допусне турските войски от Мустафаша да се прехвърлят в Лозенград и Малко Търново, където въстанието е в разгара си. Тази молба е изпълнена и на 31 август 1903 г. четата в пълен състав от 70 души извършва второ нападение на турското село Кюстюккой (дн. с. Костур), като под прикритието на нощната тъмнина четниците незабелязано се промъкват в селото и атакуват врага. Сражението продължило цялата нощ. На турците са нанесени тежки загуби, а част от селото било опожарено. На разсъмване четата, която дала четирима убити, се оттеглила обратно на българска територия. Така, че макар и закъснели тези действия способствали да предизвикат тревога сред турците и да облекчат положението на въстаниците в района на Странджа, задържайки техните военни части в района на Мустафаша. Участието и приносът на 3-ти мустафашански революционен окръг в Преображенското въстание през 1903 г. са скромни. Но те показваха, че българите и от този район, най-близко разположен до вратите на поробителите, са готови на саможертва за своето отечество-България.

Трябваше да мине почти едно десетилетие до паметния за Свиленград ден 5 октомври 1912 г., когато в града първи влезнаха разседите на Лейбгвардейския конен полк и донесоха така жадваната свобода. Свиленград беше първият български град освободен още в първия ден на Балканската война, а на връх Шейновец беше извоювана първата победа на българска армия с командващ ген. Н. Иванов, който беше провъзгласен за почетен гражданин на града още на първото заседание на общинския съвет. Почти пет месеца в града работеше неговият щаб. В Свиленград е родена българската бойна авиация, тук е формирано 1-во аеропланно отделение, а в местността „Чинарите“ е построено първото българско военно летище, оттук е извършен първият боен полет над Одрин.

Патриотичното население на Свиленградски регион даде и своя, макар и скромна, принос в Балканската война 1912 г. Още преди обявяването на мобилизацията към сформиратите се чети и отряди на Македоно-одринското опълчение (МОО) се включват над 150 души. Най-голям брой 115 доброволци са от Свиленград, а останалите от селата Левка- 11 д., Мезек- 8 д., Райкова могила- 4 д., Дервишка могила- 3 д. и по един от десетина други

села от региона. В опълчението се включва и свещеник Стоян Ставрев, който идва чак от САЩ, за да стане доброволец. Двама свиленградчани Иван Еврейнков и Георги Николов са четници в четата на поета Пейо Яворов. Сформирана е чета от 40 доброволци, които под ръководството на воеводите Яне Таушанов и Яне Василев (и двамата свиленградчани), която действа в района на Мустафаша-Софлу-Ортакой (дн. гр. Ивайловград), извършвайки подривна и разузнавателна дейност в тила на турската войска. Участниците в МОО от Свиленградски регион по специален състав се определят така: земеделци и скотовъдци- 26, занаятчии- 28, търговци- 9, работници- 7, учител- 1, за останалите няма данни. По възраст те се разпределят до 20 г.- 8 д., 21-30 г.- 43 д., 31-40 г.- 24 д., 41-50 г.- 11 д. и над 50 г.- 2 д. Видно е, че преобладават доброволците от 20 до 40 г. По образователен ценз разпределението е следното: неграмотни- 19, с начално образование- 31, с основно- 17, средно- 3, с висше (незавършено)- 1. За останалите няма данни.

Опълченците-доброволци, от Свиленград и района са разпределени в почти всички 12 дружини. Най-много са в 10-а Прилепска дружина- 39 д., в 5-а Одринска дружина- 27 д., в 13-а Кукушка дружина- 12 д., в 11-а Серска- 14 д. и в 14-а Воденска- 11 д. Освен това в инженерно-техническата част на опълчението служат 2 д., в щаба на МОО - 1 и 1 аптекар. Съгласно разпореждането на щаба на кърджалийския отряд, 10-а прилепска и 5-а одринска дружина са включени в състава на Втора бригада с командир подполковник Пчеларов. Тя получава заповед след въоръжаването си да се съсредоточи югоизточно от Мустафаша, а в последствие да настъпи в направление Кадъкой-Димотика-Софлу-Дедеагач. Тя има за задача да бие и разпръсне събралите се в този район башибозуци и групи от разбити редовни войски и да овладее Дедеагач (дн. Александруполис). В заповедта се посочва да се вземат мерки за запазване на жп линията Димотика-Дедеагач, защото чрез нея се осъществява снабдяването на българската войска при Чаталджа, тъй като жп линията, която минава през обсадения Одрин, е в турски ръце.

На 3 ноември 1912 г. Втора бригада достига до Софлу, където се влива в Сборната конна бригада на полк. Танев. В резултат на тежки боеве при Дедеагач и Фере, в които особено се отличава 5-а Одринска дружина, опълченците превземат града. В последствие бригадата оказва съдействие на Кърджалийския отряд в обкръжаването и пленяването на 15-хилядния

корпус на Явер паша при Мерхамли на 14 ноември. Огромно е значението на победоносните боеве, които МОО води на Превала балкан Тореси (Маказа) в Източните Родопи, в които са разбити три турски табора (батальона) с 5 скорострелни оръдия и на следващия ден овладява Гюмюрджина без бой. С пленяването на корпуса на Явер паша и разгрома на башибозушките банди Втора армия с командир ген. Никола Иванов вече може да бъде спокойна за тила си и да насочи всички налични сили в обсадата на Одрин. Материалното снабдяване на армията при Чаталджа може да се осъществява по жп линията Пловдив-Свиленград-Димотика-Кулелибургас, както и от чужбина Дедеагач-Чорлу. Освободените сили на 2-ра и 3-та бригади на МОО, в които са повечето опълченци от Свиленградски регион се насочват по главното стратегическо направление-Чаталджа. През януари 1913 г. те действат в района на Родосто, където осуетяват всеки опит за десант от турците. На 28 януари трите бригади на Опълчението с части на 4-та армия с командир ген. Стилиян Ковачев преминават в настъпление и с мощно „ура“ и с един удар „на нож“ разбиват опитите на 30-хилядния корпус на Хуршид паша и Енер бей (палача на източнотракийските българи през лятото на 1913 г.) да влязат в Шарккой. Убити са над 1000 и пленени 450 турски войници²¹. Тази победа на българското опълчение и войски оказва голямо значение за приключването на бойните действия при Чаталджа и принуждава турското командване да иска подновяване на мирните преговори. Със своите действия през Балканската война МОО пътници проявиха чудеса от храброст, издръжливост и дисциплинираност, съзнавайки, че дават своя принос за освобождението на поробените земи на отечеството.

Над 3 198 опълченци са наградени с ордени и медали. От 5-а Одринска дружина-258 д., от 10-а Прилепска-229 д. С особена гордост трябва да отбележим, че между тях са и 38 опълченци от свиленградски регион. Опълченците Петър Раковски и Никола Таушанов са наградени с по две отличия: „Орден за заслуги 4-та степен“ и „Кръст за храброст“. Атанас Петров с орден за заслуги 1-ва, 2-ра и 3-та степен. Христо Петров от с. Дрипчево-с 2 ордена за заслуги 4-та степен. Кръстю Вълчев от с. Райкова могила-с 2 ордена за заслуги 4-та степен. Със своето участие във войната опълченците повториха подвига на своите деди от българското опълчение през Руско-турската освободителна война (1877-1878 г.) и показаха, че са достойни техни наследници.

На 20 декември 2012 година, тракийско дружество „Лазо Лазов“ град Средец направи възстановка на християнския празник Игнажден. Сценаристът Донка Вълчева събра на сцената на читалището три поколения тракийци - деца от клуб „Тракийче“, младежи от младежкото дружество и ветерани. Самодейците показваха добрите отношения в едно българско семейство, които са и гарант за неговото добруване.

Интериорът бе автентичен - всичко, с което са си служили хората в нашия край в миналото - богато подредена софра, камина, трикраки столчета, бабкери, шарена черга, пиростия,

Игнажден в Средец

дарак, люлка за бебе, висеща на тавана и др.

Публиката следеше с внимание влизането на „полаз-

ника“ 87 годишния Манол Вършев и неговите поучителни думи, както и действията на стопанката Иванка Тонева.

Съседката Станка Маринова, стопанинът Дамян Йовков, който идва от кошарата с фенер в ръка, където този ден са се родили все близначета агънца, яренца и прасенца все качори-шарени. А съседът Марин плени публиката с коледарски песни. Снахата Златка и децата Стилиан и Ирина се вписаха успешно в битка на семейството. Представители на съвременната младеж бяха Георги и Красимир.

Ценните съвети и поуки в обичая бяха поднесени с хумор.

Още веднъж стана ясно, че българският корен е забит дълбоко в земята.

ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА

Стиховете на Латун Консулов се появиха като мека светлина сред пожарището на всякакви словоблудни съчинения, заляли истинската духовност у нас. Така литературният критик и историк Йордан Нанчев определи късния дебют на Латун Консулов, който е писал стихове още като юноша, но издаде първата си книга в Хасково чак през 2004 г.

В Хасково разгърнаха поетичното завещание на Латун Консулов

Почти 3 години след смъртта на поета в камерната зала на читалище „Заря“ читателите се срещнаха с издадената му сега стихосбирка „Сезонът на ограбеното лято“. Латун Консулов е роден през 1929 г. в с. Орлово. Завършва Хасковската мъжка гимназия, а след това НВУ „В. Левски“ -

София. Служи като офицер в Българската армия, откъдето се уволнява през 1984 г. с чин полковник. Автор е на стихосбирките „Гласът на моето аз“, „Словоред на чувствата“, „Обрулено мълчание“, „Уловена светлина“ и „Сезонът на ограбеното лято“ - посмъртно. С корен в Беломорска Тракия, Латун Консулов посвети не-

малка част от стиховете си на свидния роден край на бащи и деди. Там, където по думите на автора „рано дланите на пролетта стапят зимата“ и „талазите на времето отехтиват без звук“. „Диханието на спомените да не отмре“ - това завеща на тракийци Латун Консулов със своята вълнуваща поезия.

Тракийци почетоха Светослав Мерджанов

ПЕПА ТАНЕВА

В края на 2012 г. в клуб №2 членовете на местното тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“ отбелязаха 111 годишнината от героичната гибел на Светослав Мерджанов. Събитието уважиха кметът на общината Георги Димитров, председателят на общинския съвет Теодор Ченешев, родственикът на Мерджанов Стефан Кенов и почетният председател на дружеството Димитър Ангелов.

Милка Спасова - председател на тракийското дружество, говори за героизма на Мерджанов, а Катя Орманова припомни живота и делото на големия революционер.

Стефан Кенов като негов родственик разказа спомените си за Мерджанов. „Моята баба, майката на баща ми е негова сестра Баба Куна, дъщеря на Желез и Съба Мерджанови. Моят баща отлично познаваше живота на своя вуичко. През 50-те години на миналия век

писателят, дипломат и политик Симеон Радев потърси баща ми за информация за Св. Мерджанов. За съжаление срещата не можа да се осъществи, разказва Кенов.

Местният краевед Карановски в творбата си „Слънчеград“ описва Мерджанов почти като Левски: дошъл в дома на сестра си, предришен като просяк и в първия момент изобщо не го познали, твърди Кенов.

Кметът на общината Георги Димитров, който също е тракиец, обеща сумата,

необходима за изработването на нов паметник на Мерджанов, да бъде заложена в бюджета за 2013 г. „Ще поискаме няколко оферти, ще поканим художници, заедно с историческия музей сме подготвили и снимков материал. Изработката ще трае към 4-5 месеца, но догодина по същото време ще поднесем венци пред новия паметник, обеща Георги Димитров. Бе прочетено и стихотворението „посветено на Мерджанов „Безсмъртен в нас се прероди“ от Стоил Атанасов.

В навечерието на празниците

ДИМИТРИНА СМОЛЕВА

На 22 декември тракийци и родопчани от Софийското дружество „Тракия“ се събраха на традиционната си коледно-новогодишна среща. Този път, за разлика от предишни

години, край коледната елха в украсената с гирлянди зала на Тракийския дом звучаха детски гласове. Родители доведоха своите деца, баби и дядовци дойдоха заедно с внуци и правнуци. Децата, на възраст от 3 до 13 години, станаха център на внимание и най-атрактивната част от програмата на тържеството.

Председателят на дружеството Николай Димитров приветства присъстващите с „Добре дошли!“, пожела им здраве и весело посрещане на Новата 2013 година и обяви

пристигането на дядо Коледа, когото всички с трепет очакваха. Той се появи с преметнат на гърба чувал, пълен с подаръци, придружен от Снежанка. Всички деца поздравиха добрия старец и публиката с песни и стихотворения, а той ги възнагради с подаръци.

Срещата продължи с литературно-музикална програма. Младият Атанас Хаджиев изпълни с кларинет няколко тракийски и родопски мелодии. Народният певец Георги Лушнарв изпълни две песни - една от Беломорието за Капитан Петко Войвода, и една странджанска за цялата смъртна дружина. Две стари автентични коледни песни от родното Болярство представиха Каля Кирчева и Калинка Ишева. С изпълнението „Пристанала“ от Христо Ботев Елена Дими-

трова напосни предстоящата 165 годишнина от рождението на великия поет и поздрави дечицата със стихове за Лакотата Лиса. Младата народна певица Веселка Стамболиева приветства публиката с родопски песни. Концертът завърши с кръшни хоровадни мелодии, които изсвири на каба гайда младият гайдар Константин Герджиков. Наловиха се на хорото млади, стари и деца, пригласяйки с песни на гайдата.

Настана време и за традиционната коледна трапеза, за която с напитки и готови мезета се погрижи ръководството на дружеството. Жените се представиха с домашни специалитети - пити, баници, сладкиши. До късно вечерта продължи веселбата с наздравници, песни и хора под аккомпанимента на младите музиканти. Разделихме се с пожелания за здрава, мирна и плодородна 2013 година.

На гости на един столетник

ЙОРДАН МИТЕВ

В късния и топъл есенен ден на 2012 г. група представители на Тракийско дружество „Димитър Маджаров“ и Народно Читалище „Тракия-2009“, гр. Кърджали се отправихме към дома на бай Дялко Митрев Батуров в кърджалийския квартал „Гледка“. Отидохме да го поздравим за неговата сто годишнина. За наша изненада ни посрещна бодър и усмихнат човек, когото стоте години са променили външно, но вътрешно си беше останал все така жизнерадостен като на младини.

Бай Дялко е роден е на 15 август 1912 година. Потеклото му е от село Сачанли. Животът му не е бил лек. Преживял е две преселвания в Гърция и обратно и е оцелявал. Добър човек, кротък и разумен и духовно здрав въпреки беднотията и мъките, които са съпътствали семейството му. Днес той се радва на двама сина и една дъщеря, на шест внука и десет правнука.

Любовта към родината и родния край на бай Дялко са все така силни. Достоен българин, този потомък на тракийци е заслужил любовта на съкварталците си със своя добър характер, с общителността и усмивката си. Честито бай Дялко! Бъди жив и здрав!

Младежи даряват усмивка

Младежкото тракийско дружество в Средец се включи в благотворителната кампания „Дари усмивка за Рождество“, която е под патронажа на кмета на Средец Иван Жабов.

Ръководството на младежкото дружеството лично дари дрехи, играчки, книжки, както и коледна украса на самите потребители на социалното заведение и на директора на дома Таня Тодорова.

„Всяка година около Коледа, Младежкото тракийско дружество провежда или се включва в благотворителни кампании. Миналата година организирахме коледно парти с професионални аниматори за децата от Дом „Щурче“, тази година решихме да зарадваме децата от дома в село Факия“, заяви Красимир Коларов, зам.председател на Младежкото тракийско дружество в Средец.

Празничен концерт на ансамбъл „Китна Тракия“

Танцьори и певци на представителния ансамбъл „Китна Тракия“ Хасково разтърсиха сцената в читалище „Заря“. Поводът бе коледните и предновогодишните празници. Инициатор на проявата бе Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ - Хасково, съвместно с ръководството на общината.

Преди старта на концерта председателят на тракийската организация - Кирил Сарджев приветства гостите и пожела на всички здраве, щастие и сполуки през Новата година.

Прекрасна програма представи ансамбълът за народни песни и танци „Китна Тракия“ с главен художествен ръководител - Руско Русев,

хористките с диригент Стефка Младенова и оркестърът за народна музика с диригент Стамен Костадинов, Танцовият фолклорен клуб „Воденица“ с ръководител - Иван Иванов, Женската певческа група за автентичен фолклор „Тракийска дъга“ с ръководител - Милка Хъркова.

Председателят на СТДБ Красимир Преманов бе изпратил поздравителен адрес с благопожелания, както и кошница с цветя.

Кошници с цветя бяха поднесени и от името на областният управител на Хасково - Ирена Узунова, от кмета на града - инж. Георги Иванов и от ръководството на Тракийската организация в областния град.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталоген
номер

759

Издава: Централното ръководство

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корусев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА;
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) - 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) - 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА

СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF

Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

Българиите - ПРАРОДИНА

■ Носийте приличат на нашите

Кримски полуостров

В рамките на научния проект „Българиите-прародина“ през есента на 2009 г. бе проведена експедиция в Кримския полуостров, Украйна. Бяха посетени знакови обекти, свързани с историята на древните българи, античната и средновековната епоха: град Керч, средновековните български крепости Тиритака, Фуна, Судак, Белогорск, големи византийски град Херсонес, свързан с т.-нар. Хазарска мисия на Светите братя Кирил и Методий. Участниците в експедицията взеха участие и в Третия събор на нашите сънародници от Крим „Български срещи“, в рамките на който бе проведена кръгла маса, посветена на древното българско присъствие в Крим. Основният резултат от този етап на експедицията е свързан с подценяването и често дори неизвестно в България значимо българско наследство на Кримския полуостров и Приазовието. Днес са регистрирани над 300 български обекта само в Крим, като най-мощният пласт е от периода VII-средата на X век и е свързан със Старата Ве-

лика България и с българите на Бат Баян, най-големият брат на Аспарух. Както е известно тази част от древните българи са принудени да приемат върховенството на хазарите - това е т.-нар. „Черна България“, както я наричат средновековните автори. С други думи през X век е имало три български държави - Българското царство на Балканите, Волжка България и Приазовската и Кримска „Черна България“. Става дума за наследство, което се нуждае от по-нататъшно проучване, осмисляне и популяризиране.

Пакустан

Хиндокуш е висока планинска верига в Пакистан, през или покрай която още от дълбока древност са преминавали редица нашествия. Тя е южното разклонение на древната планина Имеон, с която някои източници свързват произхода на българите. Тази експедиция е в пряка връзка с предишни в Западен Памир, Заревшан и Балх на територията на днешните Таджикистан, южен Узбекистан и Афга-

нистан. По време на експедицията са посетени калашите, ярко изразена етнографска общност, носеща белезите на арийската древност и съхраняваща езическата си принадлежност и ритуали. Нашите проучвания насочват към население-реликт на древните арийци, с редица белези и сходства с други индо-европейски народи, включително и българите. Освен това се срещаме и с представители на народа мунджан. Любопитното е, че само в езика мунджан присъства все още коренът „бълг“ със значение „висок“.

Републиките Чувашия и Татарстан

През лятото на 2012 г. бе осъществено етноложко теренно проучване в Поволжието. За 22 дни експедицията успя да свърши добра работа от различно естество - да поработи в няколко района на Татарстан с преобладаващо чувашко население и да събере интересен фолклорен материал.

Експедицията успява да документира археологически обекти и музейни експонати, свързани с историята на Волжките българи. Тя установява за пореден път напрежението и противостоянето „чуваш-татари“ по въпроса кой да води бащина дружина - т.-е. чии са Великите предци. Но колкото и да ви се вижда невероятно, това сме ние-българите.

■ Розетката прилича на тази от Плиска